

Inleiding

De ombudsman ontvangt regelmatig klachten van bewoners van de binnenstad die overlast ondervinden van café's en bars, taxi's, uitgaand publiek en een groeiend aantal evenementen en toeristen. Dit kan diep ingrijpen in het leven van mensen. Ze worden 's nachts door geluidsoverlast uit hun slaap gehouden, hun spullen worden vernield en ze voelen zich niet veilig in hun woning en directe omgeving.

Reeds in zijn jaarverslag 2015 waarschuwde hij de gemeente:

Gebukt onder overlast

De ombudsman krijgt veel verschillende klachten over het leefmilieu in de stad. Amsterdam is druk -en wordt steeds drukker- en zoveel sociale en economische activiteit op een zeer klein grondgebied, leidt tot fricties. Aangrijpend zijn de verhalen van burgers die al jaren klagen, en ten einde raad raken. Over geluidsoverlast, stankoverlast, lichtoverlast, trillingen en vervuiling omdat vuilnis niet vaak- of goed genoeg wordt opgehaald. Burgers ervaren de mededeling van gemeente dat overlast nu eenmaal bij een grote stad hoort als een vreselijke dooddoener. Veel gemeentelijke diensten hebben maar beperkte werktijden, terwijl de stad 24/7 leeft.

Daarnaast heeft de GGZ veel intramurale zorg afgestoten en hebben veel mensen stoornissen waar hun woonomgeving overlast van ervaart. Mensen met stoornissen raken hun woningen soms ook kwijt, niet alleen omdat ze de rekeningen niet betalen (ze worden geacht dit zelf te regelen, ook als ze het niet altijd zelf kunnen), maar ook omdat de woningbouw de overlast, terecht, niet duldt. Door de stijging van de huizenprijzen, door short stay verhuur, etc., loopt het aantal 'gewone burgers' terug in de stad, waardoor verdere anonimisering optreedt.

De ombudsman treft, naar aanleiding van klachten, vaak ondernemers met een te laag kwaliteitsbesef. Zij willen wel de lust, maar niet de last. Als dan ook het aantal festivals enorm groeit, waarbij sommige organisatoren de grenzen van de geluidsmogelijkheden zoeken (en soms slim manipuleren) en de politie- en handhavingscapaciteit tekort schiet, dan ontstaat er een mix van ontwikkelingen, die wel eens tot een giftige cocktail kan uitgroeien. Er is dan meer nodig dan een aantal regelluwe buurten en 'ruimte voor ondernemers'. De ombudsman constateert dat er soms niet voldoende bevoegdheden zijn om overlast, treiteren en wangedrag snel te stoppen. Maar ook worden de mogelijkheden van nieuwe technologie en zelforganisatie niet voldoende gebruikt (door bijvoorbeeld een netwerk van geluidsmeters, door burgers opgezet, in te richten).

En reeds in 2014 schreef hij een rapport over te weinig handhaving ('Beter brutaal dan legaal'), over ondernemers die installaties e.d. installeerden zonder vergunning. De gemeente bood de ondernemers dan, na herhaaldelijk klagen van bewoners, de mogelijkheid tot legaliseren. Dat kon dan nog jaren duren. Op dit rapport is door Stadsdeel Centrum gereageerd door haar handhavingsbeleid fors te wijzigen. Het bestuur van Stadsdeel Centrum heeft de Ombudsman ook uitgenodigd om zijn waarnemingen uit het jaarverslag te delen in een meningsvormende vergadering.

Dat er sprake is van een omvangrijke problematiek blijkt uit het aantal zaken dat hierover binnenkomt bij de ombudsman, maar ook uit bijvoorbeeld cijfers van de Rekenkamer Amsterdam. Over meer dan 20% van de horecaondernemingen in Stadsdeel Centrum is in 2013 een klacht ingediend. Dit betreft 432

ondernemingen. Uit de buurtenquête 2016 van bureau Onderzoek, Informatie en Statistiek blijkt dat 45% van de bewoners van Stadsdeel Centrum het vervelend druk vindt in het stadsdeel, met uitschieters van 59% voor de Leidsebuurt en 78% voor het Rembrandtplein. En 31% van de bewoners van Stadsdeel Centrum ondervindt horecaoverlast en/of overlast van uitgaanspubliek. Bij het Rembrandtplein is dit percentage 51% en bij de Leidsebuurt 59%.

Mede naar aanleiding van deze cijfers, maar ook door de vaak indringende klachten, hebben de ombudsman en zijn medewerkers meerdere keren 's nachts geschouwd in Stadsdeel Centrum en ook meegelopen met de handhavers. De ombudsman en zijn medewerkers hebben verder in vele zaken gesprekken gevoerd met bewoners, medewerkers en managers van de gemeente en stadsdelen en de politie.

Alles overziend ontstaat er een beeld dat het evenwicht tussen wonen en uitgaan verstoord is en dat groepen bewoners hier (vaak) indringende en meervoudige overlast van ondervinden. De situatie op het Rembrandtplein lijkt duidelijk beter te zijn dan op het Leidseplein, met die kanttekening dat de overlastbestrijding zich niet moet concentreren op het plein, maar ook op de omliggende gebieden.

Gezien de ernst van de situatie die hij aantrof bij een recent nachtelijk bezoek heeft hij besloten direct na dat bezoek een brandbrief aan de voorzitters van alle fracties te sturen. Middels de nu voorliggende rapportage onderbouwt hij het hardhandig geschetste beeld uit de brandbrief. Hiervoor zijn de tientallen klachten die hij onderzocht heeft als basis gebruikt, alsmede de vele bezoeken aan burgers die zijn afgelegd, en ook de (nachtelijke) schouwen. Hij wil benadrukken dat het hier geen kwantitatief wetenschappelijk onderzoek betreft. De ombudsman geeft zijn bevindingen weer vanuit de leefwereld van de bewoners, op basis van de klachten die hem bereiken. Hij beseft dat de gemeente, stadsdelen, politie, etc., alle afzonderlijk specifieke bevoegdheden en taken hebben. Voor de bewoners is slechts het uiteindelijke resultaat van de inspanningen van al deze "kokers" van belang, te weten een leefbare woonomgeving.

Bevindingen

Meerdere bronnen van overlast

De door de bewoners van de binnenstad ondervonden overlast betreft vaak een groot aantal verschillende soorten overlast. Dit betreft onder meer geluidsoverlast van horecagelegenheden, wildplassen en wildpoepen, toeterende taxi's en overlast van uitgaanspubliek, alsmede drugsdealen. Een bewoner aan de Weteringschans laat tijdens een nachtelijk huisbezoek weten dat hij aan de achterkant van zijn woning geluidsoverlast ondervindt van langsvarende boten en een kroeg. Daarnaast ondervindt hij aan de voorzijde van zijn woning overlast (onder meer schreeuwen en wildplassen) van vertrekkend uitgaanspubliek van het Leidseplein. Een parkje in de buurt wordt bevolkt door jongeren die daar vaak tot laat in de nacht 'gezellig samen zijn', lawaai maken en uiteindelijk veel rotzooi achterlaten. Tegelijkertijd is er in het pand waar hij al decennialang een verdieping huurt en waarin hij veel geld heeft geïnvesteerd sprake van overbewoning. Op deze overbewoning ziet hij geen controle, en tegen de huisbaas die elke vrijkomende verdieping verbouwt tot hokjes waar hij studenten in kan 'persen' wordt niet opgetreden. Of het pand door de interne verbouwingen nog voldoende brand- en bouwveilig is, is op dit moment voor de ombudsman niet te controleren, maar de bewoner is ervan overtuigd dat het gevaarlijk is, en steeds minder leefbaar. Binnenkort vertrekt zijn buurvrouw om die reden. Het betreft een gepensioneerde horecaman die verzucht dat het geen buurt meer is "waarin je kan wonen".

Impact overlast op bewoners en handhavers

De ombudsman heeft de afgelopen jaren bij een aantal zware overlastzaken in de binnenstad intensief contact gehad de betrokken bewoners, uitvoerende en leidinggevende ambtenaren en bestuurders. Het betrof hier zaken waarbij de bewoners tevergeefs vele tientallen en soms wel meer dan honderd meldingen doen van (geluids)overlast, maar waar er geen verbetering in de situatie komt. Als de bewoners aan uitbaters of uitgaanspubliek vriendelijk vragen of het rustiger kan dan krijgen deze bewoners vaak een grote mond of letterlijk en massaal een "dikke vinger" (zie kopje overlast vanaf het water). Bij bewoners aan de Herengracht is zelfs geprobeerd de deur in te trappen. Bezoekers van het Leidseplein schelden bewoners die vriendelijk vragen om elders te feesten (niet op hun stoepje) uit voor kankerhoer, terwijl taxi-chauffeurs die worden aangesproken dreigend melden dat ze je weten te vinden. Bewoners voelen zich machteloos en geïntimideerd en de situatie verhardt. Bij meerdere klachten moest de ombudsman incognito langskomen, omdat bewoners bang waren dat 'zichtbaar klagen' gevaarlijk voor hen was, doordat de overtreder hen dan nog hardhandiger zou aanpakken.

Ook handhavers van de gemeente¹ en de politie kunnen zich machteloos voelen, indien zij geen verbetering in de situatie kunnen brengen ondanks dat zij zich voor meer dan 100% inzetten. Bij een recente taxiconrole werden in een tijdspanne van anderhalf uur 18 taxi's gecontroleerd en geverbaliseerd voor diverse overtredingen, zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk.

Hierbij werden:

- 15 rapporten van bevindingen uitgeschreven, op basis waarvan de taxiorganisatie een disciplinaire maatregel moet treffen (overtreding van bestuursrecht, Taxiverordening Amsterdam).
- 2 Lijn-/Busbaan ontheffingen ingenomen i.v.m. het niet naleven van de ontheffingsvoorwaarden tram-/busbaan.
- 8 maal proces-verbaal uitgebracht vanwege overtreding van de Wegenverkeerswet/RVV.
- 1 chauffeur met een uitkering aangetroffen.

Deze controleurs werden hierop geconfronteerd met een 'spontane betoging', waardoor zij, ondanks het feit dat zij diverse overtredingen constateerden, met de staart tussen de benen vertrokken om het vege lijf te redden. De op drie ander locaties geplande controles zijn afgeblazen. Uit een intern verslag noteert de Ombudsman:

¹ Waarmee de ombudsman ook het stadsdeel bedoelt

Zodra we de Vijzelstraat inreden ging het los: ik belandde voor mijn gevoel in een hele slechte b- film. Heel veel getoeter en geschreeuw van taxichauffeurs. Er kwamen steeds en steeds meer taxi's bij. Naast taxi's waren er ook veel gewone auto's met jongeren. Ik denk dat die waren opgetrommeld en wel zin hadden in een relletje. Onze handhavingsauto werd omsingeld door verschillende taxi's en auto's. Op een gegeven moment stonden er ineens vijf mannen aan de chauffeurskant van de auto. Zij stonden met hun mobieltje heel provocerend te filmen. Als handhaver probeer je dan in gesprek te gaan, maar het bleek al snel dat een normaal gesprek niet ging lukken. De groep mannen rond de auto werd steeds groter en de sfeer werd grimmig. Het leek wel of onze handhavingsauto nu het doelwit was. Er kwam heel veel verbale agressie los. Op een gegeven moment ging de verbale agressie over in fysieke agressie. De mannen gingen op de auto slaan, op de autoramen en de deuren van de achterportieren open en dicht gooien. Het was duidelijk dat de handhaver in zijn eentje in deze situatie niet het verschil kon maken. We hadden op dat moment geen back-up van collega's of politie, dus we wilden wegrijden, maar helaas. Toen we optrokken, werden we door een taxi zonder daklicht klemgereden. Het slaan op de auto en de verbale agressie werd ondertussen alleen maar heftiger. Hoe de chauffeur het gedaan heeft, heeft hij het gedaan, maar hij heeft met allerlei manoeuvres de auto die ons klem reed weten te passeren en we zijn vervolgens in hoge snelheid weggereden.

Bewoners worden meldingsmoe of krijgen "stempel" veelklager

Een terugkerend verhaal dat de ombudsman hoort van bewoners die overlast ondervinden is dat zij op een gegeven moment, nadat zij soms wel meer dan honderd meldingen gedaan hebben, "meldingsmoe"² worden. Ze zien geen resultaat van hun meldingen en stoppen hier dan mee. Hierbij speelt ook mee dat meldingen niet altijd goed geregistreerd worden en dat een geïntegreerd overzicht van meldingen bij de verschillende organisaties (gemeente, politie, waternet, etc.) ontbreekt. De bewoners die blijven klagen dat de overlast niet vermindert lopen het risico om als veelklager bestempeld te worden. In plaats van samen op te trekken komen bewoners en gemeente zo, ongewild, tegenover elkaar te staan.

Sociale cohesie wordt minder, bewoners keren zich af van toegenomen drukte

Er wordt door veel bewoners die de ombudsman gesproken heeft aangegeven dat de sociale cohesie minder wordt. Dit zou onder meer samenhangen met het feit dat het aantal bewoners in een aantal buurten afneemt. De opkomst van airbnb heeft verder tot gevolg dat er veel "tijdelijke" bewoners zijn, die zich vaak minder gelegen laten aan hun omgeving. Vier op de tien bewoners ondervindt overlast van airbnb of andersoortig verblijf bij particulieren³. Tijdens een nachtelijk huisbezoek vertelt een oudere bewoner van de Weteringschans dat de bewoning van het pand waar hij al tientallen jaren een verdieping huurt ten nadele veranderd was. Eén verdieping is door de verhuurder in vier kleine kamers veranderd, die afzonderlijk verhuurd worden. Ook op een andere verdieping zal dit binnenkort gebeuren.

De door de ombudsman gesproken bewoners geven ook vaak aan dat de binnenstad te druk is geworden, onder meer door het toenemend aantal toeristen⁴ en feestgangers. Uit recent onderzoek blijkt dat 45% van de inwoners van de binnenstad, met uitschieters van 64% in sommige buurten, het vervelend druk vinden. Bijna 90% van de bewoners in de binnenstad gaat niet naar drukke plekken of bezoekt deze wanneer het rustiger is. Slechts 2% van de bewoners van de binnenstad zoekt de drukte op in de binnenstad voor een gezellige middag dan wel avond⁵. De ombudsman heeft, naar aanleiding van zijn brandbrief, ook gesproken met een man die een tegengeluid wilde geven. Hij vond dat mensen die in de binnenstad wonen niet moeten zeuren: hij vond het gezellig druk, en had geen last van het lawaai (op dat moment was het geluidsniveau in zijn woonkamer 68dB, terwijl dat na elfen maar maximaal 25 tot 40 dB zou mogen zijn).

² Het direct melden van een overlastsituatie bij de gemeente of politie

³ Buurtenquête Stadsdeel Centrum 2016 p. 22

⁴ En blijft groeien: in de eerste vier maanden is het aantal hotelovernachtingen met 11% gestegen

⁵ Buurtenquête Stadsdeel Centrum 2016 p. 20 en 21

Vergunningverlening bij "overbelaste" uitgaansgebieden

Van bewoners van de binnenstad wordt regelmatig bij de ombudsman geklaagd dat de vergunningverlening van de gemeente te ruimhartig is en dat er te weinig rekening wordt gehouden met de belasting voor de bewoners. Dit ziet niet slechts toe op het aantal horecagelegenheden maar ook op het soort horeca. Een dagzaak die Italiaans schepijs verkoopt is wat betreft belasting voor de buurt van een andere orde dan een café dat tot 03.00 uur open is. Dit speelde bijvoorbeeld in een langdurige overlastzaak in de Jordaan waarbij de ombudsman betrokken is. Na jarenlang overleg tussen het stadsdeel, de politie en bewoners is de overlast uiteindelijk gestopt. De ombudsman heeft hiertoe zeker tien gesprekken gevoerd. Bewoners waren wanhopig en sliepen in het weekend vaak elders, hun werk ging eronder gebukt, en in een geval was de relatie erdoor verbroken.

Afstemming tussen afdelingen vergunning en handhaving

Voorafgaand aan de vergunningverlening is het van belang dat er afstemming plaatsvindt tussen de afdelingen handhaving en vergunningen. Er kunnen dan preventieve bepalingen in de vergunningen worden opgenomen die de handhaving in een later stadium effectiever kan maken.

Geen actie of constatering naar aanleiding melding (geluidsoverlast, uitwaaiers terrassen, etc)

De meeste horeca-gerelateerde overlast doet zich 's avonds en in het weekend voor. Voor de Stadsdelen Centrum, Oost en Zuid zijn vrijdag- en zaterdagavond een klein aantal controleurs op de weg. Deze reageren op meldingen en bezoeken tevens bepaalde zaken die voorafgaand aan de avond-/nachtdienst op een lijst staan. Hoewel de ombudsman zelf heeft kunnen constateren dat de medewerkers van het horeca-flexteam goed werk verrichten is het maar een druppel op een gloeiende plaat. Bovendien wordt, wanneer het horeca-flexteam een overtreding constateert, niet acuut een maatregel opgelegd omdat de afdelingen die daarover gaan niet 's avonds en in het weekend actief zijn.

Ook vertelt een bewoner van de Herengracht dat er geen politie of gemeentelijke handhavers kwamen toen hij bij 112 melding maakte van het feit dat een aantal mensen die hij kort daarvoor had aangesproken op hun gedrag zijn voordeur probeerde in te trappen. Dit ondanks het feit dat er politie en handhavers op minder dan 50 meter aanwezig waren op het Thorbeckeplein. Hij laat verder weten dat er mensen met verschillend gekleurde hesjes en uniformen rondlopen maar dat vaak niet duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is. Daarnaast is een regelmatig gehoorde klacht dat de verschillende (gemeentelijke) toezichthouders en handhavers veelal geen integrale bevoegdheden hebben of een (te) specifieke opdracht, waardoor zij bij constatering van bepaalde overtredingen niet kunnen optreden. Hun aanwezigheid ter plaatse kan dan niet verzilverd worden.

Een van de praktische problemen waar de gemeente tegenaan loopt is dat (geluids)overlast op reguliere wijze⁶ vaak moeilijk is vast te stellen. De pakkans is dan klein en een calculerende uitbater kan hier op inspelen. Dezelfde beperkte pakkans lijkt te gelden voor straat-dealen, illegaal stoppende of toeterende taxi's en snorders. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van innovatieve technieken waarmee (geluids)overlast vastgesteld kan worden. Dit steekt schril af tegen de manier waarop het handhaving op andere overtredingen is georganiseerd. Zo is de parkeerhandhaving buitengewoon efficiënt: de pakkans is zeer groot en ruimte voor coulance bestaat daar nagenoeg niet. Het cameratoezicht bij de parkeercontrole is geperfectioneerd en er vinden vele honderdduizenden controles per week plaats. Er worden in 2017 naar schatting 495.000 naheffingsaanslagen opgelegd⁷. Dit alles heeft een positieve invloed op betalingsgraad. Deze staat nu reeds op 80%, maar bij de gemeente is het doel te komen tot 95%.

⁶ na melding van een bewoner fysiek ter plaatse controleren door handhavingmedewerkers of politie (overlastmelding is zogenaamd "drietje")

⁷ https://amsterdam.notudoc.nl/cgi-bin/showdoc.cgi?action=view/id=301546/type=pdf/01._raadsvoordracht_Vaststellen_Verordening_Parkeerbelastingen_2017.pdf

Daarnaast is de pakkans 100% indien een snorfiets of bromfiets door de onderdoorgang bij het Rijksmuseum gaat. Hiervoor zijn het afgelopen jaar 10.522 boetes uitgedeeld met een totaal boetebedrag van € 1.000.863,-. Ook deze aantallen worden bereikt door de inzet van camera's.

Taxi's

Veel van de overlastklachten over de horeca en het uitgaansleven in de binnenstad hebben mede betrekking op overlast die ondervonden wordt van taxi's. Deze rijden tot diep in de nacht rondjes, toeteren en parkeren, met draaiende motor, voor woonhuizen. Uit de buurtenquête 2016⁸ die Onderzoek, Informatie en Statistiek gemaakt heeft in opdracht van Stadsdeel Centrum blijkt dat gemiddeld 20% van de inwoners van het stadsdeel overlast ondervinden van taxi's. In sommige buurten in het stadsdeel loopt dit op naar 40%.

De ombudsman heeft dit ook zelf waargenomen tijdens een aantal nachtelijke schouwen in de binnenstad. Uit cijfers⁹ blijkt dat het aantal taxichauffeurs in Amsterdam "explodeert". De eerste helft 2016 zijn er 382 nieuwe chauffeurs bijgekomen. Dit is vijf keer zoveel als er de eerste helft 2015 bij zijn gekomen en tien keer zoveel als het aantal nieuwe chauffeurs in een stad als Rotterdam.

Controle¹⁰ van de taxi's schiet tekort of wordt, als ze juist wel effectief zijn, door protest van boze taxichauffeurs onmogelijk gemaakt en afgebroken. Dit was kortgeleden het geval. Individuele handhavers zijn hierbij op een zodanige wijze geïntimideerd dat er nazorg georganiseerd moest worden door het bedrijfsopvangteam. De ombudsman zelf heeft tijdens een nachtelijk bezoek aan de NDSM-werf tijdens het Amsterdam Dance Event vastgesteld dat snorders ongestoord klanten kunnen oppikken. Dat betekent dat de goede taxichauffeur oneerlijk beconcurrereerd wordt door de 'beunhazen'.

Wildplassen, wildpoepen en publiekelijk overgeven

Zowel uit eigen waarneming als uit verhalen van bewoners komt naar voren dat wildplassen, wildpoepen en kotsen een grote bron van overlast vormt voor bewoners. Uit de buurtenquête 2016 die Onderzoek, Informatie en Statistiek gemaakt heeft in opdracht van Stadsdeel Centrum blijkt dat 36% van de inwoners wildplassen en wildpoepen als bron van overlast ervaren, met uitschieters naar 56% in sommige buurten. Een bewoonster die in de steeg in de directe nabijheid van het Rembrandtplein woont heeft het in dit verband over de "yellow river" die door wildplassers in de steeg geproduceerd wordt. Nadat een camera was opgehangen bleek dat er 50 keer in een nacht werd wildgeplast. Na het nemen van maatregelen is dit aantal gedaald, maar is het probleem nog niet de wereld uit.

Beheer openbare ruimte

De ombudsman ontvangt regelmatig klachten over het beheer van de openbare ruimte in de binnenstad, onder meer over (zwerf)afval en het hinderlijk parkeren van fietsen. Uit de buurtenquête 2016 Stadsdeel Centrum¹¹ blijkt dat deze onderwerpen hoog op de lijst van ondervonden overlast staan. Vuilnis wordt op allerhande momenten aan de straat gezet, en als het stadsdeel snel en adequaat reageert op een vuilmelding, is er binnen enkele uren nadat zij het vuil opgeruimd heeft weer nieuw vuil geplaatst. In de uitgaansgebieden wordt vroeg in de ochtend schoongemaakt, machinaal, waardoor de prille rust –vanuit het perspectief van de bewoners - weer verstoord wordt. In de nachten raken de uitgaanspleinen steeds verder vervuild. Dit geeft de indruk dat daar 'alles mag'. Vuil trekt vuil aan.

In een geval heeft het stadsdeel naar aanleiding van klachten in een gesprek met de bewoners, de Albert Heijn, de UvA en een short stay exploitant nadere afspraken kunnen bereiken tussen de betrokken partijen. De contactpersoon voor de bewoners meldde later aan de ombudsman dat de vervuiling in haar buurt zeer sterk was gereduceerd. In een ander geval heeft de ombudsman in een periode van iets meer dan een jaar de bewoners, het stadsdeel, de betrokken corporatie en de politie ongeveer zes keer bijeen

⁸ P. 22

⁹ <http://www.parool.nl/amsterdam/aantal-taxichauffeurs-in-amsterdam-explosief-gestegen~a4373564/>

¹⁰ controle op vergunning, staat van de auto, accepteren klanten etc

¹¹ <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/bestuurscommissies/bestuurscommissie-c/test/buurtenquete-2016/>

geroepen. In eerste instantie zagen de betrokken organisaties weinig mogelijkheden tot verbetering, maar gaande de gesprekken ontdekten zij meer mogelijkheden. Na een jaar is de overlast aldaar zodanig teruggedrongen dat de bewoners tevreden zijn met het resultaat en zij vertellen dat het vertrouwen in de overheid voor hen hersteld is.

Verrommeld straatbeeld in uitgaansgebied Leidseplein

Het Rembrandtplein oogt duidelijk schoner en veiliger dan het Leidseplein. Het ziet ernaar uit dat de samenwerking met de gemeente, het gebruik van hosts en vele maatregelen rond het Rembrandtplein een aantal vruchten afwerpt. Het betreft een proef, die nog zeker een jaar zal duren. Het is de vraag of het verstandig is om de positieve effecten die nu kennelijk beschikbaar zijn, niet gelijk in te zetten voor andere delen van de stad.

Gebiedsmanagement

Het gebiedsmanagement werkt hard aan verbeteringen van de buurt. Ook de wijkagent zet zich sterk in. Maar de mate waarin zij zeggenschap hebben over de 'kokers' van de back-offices van de betrokken organisaties is beperkt. De mate waarin zij plannings kunnen beïnvloeden, de invloed die zij hebben op wijk- en buurtprogramma's, en de zeggenschap die zij hebben om bijzondere maatregelen (soms zo simpel als het plaatsen van een paaltje of een bord) te laten nemen, is beperkt.

Drugsdealen en andere criminaliteit

Met eigen ogen ziet de ombudsman, tijdens zijn bezoeken, dat drugsdealers, of pilletjes-verkopers, ongestoord hun gang gaan. Bewoners vertellen van criminaliteit die zich mengt met het uitgaanspubliek. Snorders bieden taxi-ritten aan, op straat wordt gedronken, illegaal in- en uitstappen wordt niet tegengehouden, wildplassen en wildpoepen gaat gewoon door. Een bewoonster is in 1 week getuige van twee zware geweldsincidenten voor haar deur, waarvoor zij politie moet gaan halen op het nabijgelegen bureau.

Welstandseisen

Bij een kortgeleden afgelegd huisbezoek bij een bewoner van de Zwanenburgwal laat de bewoner weten dat er in de achtergelegen straat overlast werd ondervonden door jongeren die zich in nisjes (bij woningen) ophielden. Het (op esthetisch verantwoorde wijze) afsluiten van deze nisjes lijkt een voor de hand liggende oplossing. Welstandseisen staan hieraan echter in de weg. Hij vertelt dat hij op zeker 1 andere plek heeft moeten ondervinden dat welstandseisen het aanbrengen van hinderverlagende maatregelen in de weg staan.

Veel infrastructurele werken in Stadsdeel Centrum

In de binnenstad vinden vele¹² kleine en grotere infrastructurele werken plaats, onder meer bij het Leidseplein, de Prins Hendrikkade, het Rokin en het Muntplein. De ombudsman ontvangt hierover klachten. De vele werkzaamheden veroorzaken (geluids)overlast en dragen bij aan een "onrustig" beeld van de binnenstad.

Overlast vanaf het water

De grachten worden steeds drukker en bijna een kwart van de bewoners van de binnenstad ondervindt hiervan overlast¹³, in sommige buurten ondervindt bijna de helft van de bewoners overlast te water¹⁴. Een bewoner van de binnenstad vertelt tijdens een huisbezoek dat hij wel eens gevraagd heeft aan de opvarenden van een boot om het iets rustiger aan te doen. Als antwoord krijgt hij tientallen "dikke vingers".

¹² <https://www.amsterdam.nl/parkeren-verkeer/wegwerkzaamheden/>

¹³ https://oud.waternet.nl/klantenservice/meldingen-storingen/overlast-op-het-water/versterkte-muziek/?_ga=1.21962491.1758749842.1478861073

¹⁴ Buurtenquête Stadsdeel Centrum 2016, A02 Grachtengordel-West, p. 22

Evenementen

De ombudsman krijgt regelmatig klachten van bewoners die overlast ondervinden van evenementen. Dit heeft onder meer betrekking op geluidsoverlast van bastonen, het feit dat nog niet alle documenten en adviezen binnen zijn op het moment dat een zienswijze kan worden ingediend en het soms aanzienlijk minder dan zes weken voor het evenement publiceren van de vergunning waardoor het indienen van bezwaar de facto geen zin meer heeft. De ombudsman heeft dienaangaande in het najaar vragen voorgelegd aan de stadsdelen. Deze hebben laten weten met een gezamenlijke reactie te zullen komen.

Conclusies

Onleefbare situaties

Alle burgers die wij gesproken hebben zeggen dat zij snappen dat zij niet in een dorp wonen. Velen van hen houden van een drukke, stedelijke omgeving. Maar voor de meesten wordt regelmatig de grens overschreden. Er is een verschil tussen feesten en beesten...Voor deze burgers ontstaan onleefbare situaties: ze raken radeloos, slapen vaak niet, verblijven meerdere dagen per week elders, en voelen zich onveilig. Hun situaties zijn soms hartverscheurend. Zij voelen zich niet gehoord.

Te weinig effectieve handhaving

Op bepaalde vormen van overlast wordt te weinig effectief gehandhaafd. Vooral wildplassen, wildpoepen, ongeoorloofd alcohol drinken op straat, straatdealen, ongeoorloofd gebruik van instaplocaties voor taxi's, toeteren (in de nacht) door taxi's, fietsen verkeerd parkeren en verschillende vormen van (huis)vuil dumpen worden genoemd als vormen van overlast.

'Stinkende best'

Uitvoerders doen hun stinkende best, de Ombudsman heeft veel bewondering voor de inspanning en inspiratie die zij in hun werk stoppen. Maar, als je van een afstand ernaar kijkt, is hun werk niet effectief genoeg. De overlast duurt voort, en lijkt soms zelfs te verergeren. Soms vertellen ze je dan in vertrouwen dat ze er moedeloos van worden. 'Je wordt er schijtziek van', zoals een agent zijn dweilen met de kraan open verwoordde. Zij voelen zich qua technologie, qua bevoegdheden, qua bemensing en qua morele steun soms net zo in de steek gelaten als de bewoners.

Meldmoeheid en verloren vertrouwen

De cijfers over meldingen zijn niet betrouwbaar. Er zijn meerdere manieren en plekken om te melden, niet alle meldingen worden doorgegeven naar de juiste plek, en daarbovenop zijn er veel mensen meldmoe geraakt. Het is niet mogelijk om meldcijfers voldoende samen te brengen, om een overkoepelend beeld te krijgen.

Technologie en bevoegdheden ontoereikend

Bij meerdere klachten vragen bewoners om inzet van camera's en van geluidstechnologische voorzieningen. Maar ook wordt gevraagd om stopverboden, afzettingen voor taxi's, optreden tegen overlastgevers, etc. In veel gevallen wordt hier negatief op gereageerd.

De inzet van cameratoezicht wordt liever niet toegepast in Amsterdam als het overlast betreft. De ombudsman constateert evenwel dat cameratoezicht (en de daarbij te ontwikkelen technologie) wel effectief ingezet wordt tegen onbetaald parkeren (niet onjuist parkeren, want buiten de daartoe toegekende vakken mag de scan-technologie niet ingezet worden). De scanauto's leggen circa 495.000 naheffingsaanslagen op, en de camera's bij de onderdoorgang van het rijksmuseum leggen in 1 jaar tijd 10.000 boetes op.

Boa's hebben nauw omschreven bevoegdheden, waardoor er situaties door hen gezien worden, waartegen ze niet (kunnen) optreden. De straatcoaches, verkeersbegeleiders en fietsbewaarders hebben nagenoeg geen bevoegdheid.

Tegen verkeerd geparkeerde fietsen kan bijna niet opgetreden worden. Wildpoepen en wildplassen vergt 'heterdaadjes', en die zijn te weinig te realiseren, als alleen de beperkt beschikbare boa's dat mogen beboeten.

Technologisch zien we te weinig inzet van geluidsmetingen, en is de technologie van geluidsmeting beperkt, al zijn er hoopgevende experimenten. Ook slimme cameratechnologie, met aflezen op afstand, of aflezen op andere momenten in de tijd (nachtbezetting is duur) wordt te weinig ingezet.

Belendende belemmeringen

De ruimte die de gemeente heeft om tot effectieve handhaving te komen wordt niet alleen bepaald door de bevoegdheden en technologie op het terrein van handhaving, maar ook door 'belendend beleid': bepalingen op aanpalende beleidsterreinen. In dit onderzoek kwamen we er een aantal tegen: het beleid

inzake Beheer Openbare Ruimte bepaalt bijvoorbeeld het zeer restrictief neerzetten van paaltjes in de binnenstad. Maar elke plaats waar geen paaltje staat, wordt gebruikt om 'even te parkeren'. Ook het welstandsbeleid legt beperkingen op: aanpassingen van woningen, bijvoorbeeld het portiek iets naar voren plaatsen, mag soms niet vanuit welstandsbeleid, of dubbele beglazing mag niet vanuit monumentenbeleid, terwijl maatregelen op dat terrein burgers wel kunnen helpen de ervaring van overlast te beperken. Privacy-beleid beperkt de inzet van camera-technologie.

Samenwerking overheden en afgebakende bevoegdheden

Handhaving is in de kern steeds minder monodisciplinair, zeker als je 'compliance' (naleving van de te handhaven regels) wilt bereiken als overheid. Dat betekent dat samenwerking tussen alle handhavers noodzakelijk is, alsmede samenwerking met het publiek. Dan moeten politie, gemeentelijke handhavers, maar ook toezichthouders vanuit fiscale, economische, sociale wetgeving, bouwinspecteurs, brandweermensen, brp-controleurs, intensief kunnen samenwerken. Op en rond de pleinen lijkt sprake van een regelloosheid, die doet vermoeden dat de afbakening te scherp is (zo mogen scanauto's gestolen auto's en verkeerd geparkeerde auto's niet beboeten of weghalen, noch mogen zij toezicht houden op verkeerd geplaatst vuil, danwel verkeerd stoppende taxi's, danwel parkerende touringcars).

Onduldbaar afwezige overheid

Ondanks de enorme inzet die uitvoerende professionals plegen, ondanks de enorme betrokkenheid die de ombudsman van bestuurders van zowel Stadsdeel Centrum, als van de centrale stad, maar ook van de politie, heeft mogen bemerken, is de situatie vanuit de leefwereld geredeneerd zodanig dat de ombudsman moet constateren dat de overheid onduldbaar afwezig is voor burgers die langdurige, extreme overlast ervaren. Er lijken hoopvolle experimenten te zijn, maar dat verlicht hun situatie niet op dit moment. Teveel meldingen wordt niet op gereageerd, teveel overtredingen worden niet geconstateerd, en regelloosheid lijkt eerder de norm te worden, dan dat zij teruggedrongen wordt.

Aanbevelingen

Handhaven versterken, niet alleen door extra handhavers

De ombudsman heeft geconstateerd dat de handhaving op het terrein van overlast niet effectief genoeg is. Extra handhaving is nodig, maar dat is niet hetzelfde als extra handhavers. Nog betere samenwerking, aanpassing van bevoegdheden, nieuwe technologische mogelijkheden, inzet van maatregelen op andere, belendende beleidsterreinen, en het ontsluiten van het zelforganiserend vermogen van burgers en samenleving zullen evenzo goed nodig zijn.

Samenwerking en wederzijdse hulp in handhavingsketen verder verbeteren

Er is al sprake van intensieve en goede samenwerking, de gemeente spant zich hier nadrukkelijk voor in. Toch zal verkend moeten worden of hier voldoende registers open gezet zijn. Hoe vaak vindt er controle plaats op zwart werk, in de risico-horeca? Wordt de omzet wel altijd gemeld aan de belastingdienst? Wie heeft er nog boetes open staan, terwijl hij gezellig denkt uit te kunnen gaan? Wie mag beboeten op illegaal stoppen, wildpoepen en wildplassen? Hoe vaak wordt er een boete voor onnodig toeteren, om drie uur in de nacht op de grachten, uitgedeeld? Hoe vaak worden de brandweer, de controleurs van zoeklicht, etc., ingezet?

Beschouw het niet alleen als een toerisme-probleem

De neiging is groot om het probleem enkelvoudig te labelen, bijvoorbeeld als toerisme-probleem. Het overlast probleem is echter een 'wicked problem': het is niet alleen uitermate complex, waardoor een serie maatregelen op uiteenlopende terreinen nodig is. Het probleem is ook een waarden-probleem, omdat het probleem qua waarden- en belangen op sterk uiteenlopende posities stuit. Qua waardeoriëntatie zien we tegenstellingen tussen mensen die een hoge mate van tolerantie voorstaan en mensen die hardhandig handhaven voorstaan. De belangentegenstellingen zijn ook groot: een stad om in te leven en te wonen is een andere stad dan een stad waarin werken en geld verdienen centraal staan.

Het verdient daarom aanbeveling het overlast probleem niet te snel te labelen vanuit 1 perspectief.

Daarom is het ook nodig het bijbehorende oplossingsproces hierop in te richten: wicked problems vergen een oplossingszoekend, interactief en iteratief leer- en experimenteerproces. Zo is het onverstandig om experts leidend te laten zijn bij wicked problems.

Verkokering en afbakening overstijgen

De overheid treedt dit probleem nog teveel vanuit de oude, institutionele orde tegemoet. Dat betreft met name de regulering (veel, verschillende regelcomplexen, die alle strak uitgewerkt zijn en waar middel-regulering dominant is dan doel-regulering), organisatie-structuur (vele bureaucratisch georganiseerde taak-organisaties, elk met eigen bemensing, bevoegdheden, planningen, en afbakening), technologie (ouderwets, papiergedreven, administratief georiënteerd). Een wicked problem, dat zich in een netwerk van verbindingen ontwikkelt, kan niet effectief bestreden worden vanuit deze oude, institutionele orde. Veel signalen die de ombudsman in dit onderzoek aantreft zijn in die zin te duiden: ze zijn symptomen van een onderliggend organiseer-probleem, dat ook niet opgelost wordt door bepaalde taken en werkzaamheden te realiseren. Het is een netwerk-probleem, dat zich afspeelt in vele ketens, waarbij ook publieke en private inspanningen tegelijk nodig zijn. Het is een 24/7 probleem, dat niet van negen tot vijf is op te lossen. Het is een probleem dat niet vanuit 1 centraal punt aan te sturen of op te lossen is.

Experimenteren, reflecteren, proberen, leren, implementeren allemaal tegelijk

Het overlast probleem vergt een innovatieve aanpak. In een dergelijke situatie werkt het niet om 1 experiment te doen, met experts, en pas na enkele jaren een evaluatie te doen, die dan mogelijk kan leiden tot uitrol. In dit soort situaties zijn veel meer experimenten, tegelijkertijd, nodig, middels nieuwe methoden (zoals 'scrummen'). In het Duits zou men van 'Begleitforschung' spreken: tegelijkertijd proberen en leren, in de praktijk, niet op de tekentafel. Veel aandacht voor uitvoering, maar ook voor outcome (i.p.v. output). Het leer-proces moet iteratief en interactief zijn, multidisciplinair. Nu vallen veel beleidsterreinen nog buiten de experimenteer-aanpak, terwijl zij grotere of kleinere bijdragen kunnen leveren aan de oplossing.

Geen groot masterplan, wel vele innovaties tegelijkertijd

Er is geen master-plan nodig, kies voor een ontwikkelstrategie, maar zorg wel dat uitvoering, management, bestuur en relevante buitengemeentelijke partijen tegelijkertijd en intensief betrokken zijn. Het proces vergt veel hands-on werk, maar ook bestuurlijke bereidheid om omhoog komende vraagstukken snel en direct op te pakken.

Nieuwe technologieën, innovaties en big data en crowdsourcing toepassen

Het vraagstuk is met de huidige middelen niet voldoende op te lossen. De uitvoering wordt met de heden nu ter beschikking staande technologie niet voldoende ondersteund. Bij het zoeken naar oplossingen moeten vele, nieuwe technologieën en innovaties tegelijkertijd experimenteel ingezet worden. Verdergaande vormen van big data en van crowdsourcing (bijvoorbeeld door geluidsmeters van vele burgers tegelijk in te zetten) zijn nodig.

Met grote steden aanpakken uitwisselen

Overlast is niet een uniek, Amsterdams probleem. Daarom is overleg nodig, in internationaal verband. Zo kunnen kennis en ervaring uitgewisseld worden, en kan gezamenlijk tegen wereldspelers opgetreden worden. Maar de ervaring zit niet alleen in Barcelona, Rome of Londen, maar ook Singapore, Tokio en New York kunnen als inspiratiebron dienen.

Herstelgesprekken?

Veel bewoners zijn boos. Ze trekken weg. Of ze zijn meldmoe. Ze zijn getypeerd als lastige veelklagers, ze zijn extremer geworden. Ze hebben zich soms georganiseerd, eerst in verschillende actie-groepen, maar inmiddels ook in een samenwerking van actie-groepen. Als het bestuur besluit intensiever en samenhangender op te treden inzake de overlast problematiek, dan is het wellicht verstandig om een aantal 'herstel-gesprekken' te voeren, die erop gericht zijn weer meer samen, naast elkaar aan het probleem te werken, dan dat er tegenover elkaar gestaan wordt. Er is sprake van een zekere polarisering en het vergt tijd en een apart soort aandacht om dat te herstellen.

Ideeën

Inleiding

Tijdens de gesprekken die we voerden, kwamen veel mensen met ideeën en of suggesties. Hieronder sommen we deze op, rijp en groen, haalbaar of denkbaar, politiek aanvaardbaar of niet aanvaardbaar, goedkoop of duur, juridisch/ethisch toegestaan, of niet. We hebben geen oordeel, in deze fase, over deze ideeën, maar willen ze slechts presenteren om te laten zien dat er veel mogelijkheden worden gezien. Het is aan de politiek om hierin keuzen te maken, sommige ideeën zijn (op sommige plekken) al geïmplementeerd, of er wordt mee geëxperimenteerd.

Geluid

Geluidsnet voor heel Amsterdam

Burgers rond Schiphol hebben in het verleden een groter aantal microfoons geïnstalleerd op hun daken. De metingen gaan via Wifi naar een centraal punt, en zo is 24/7 realtime de werkelijke geluidsbelasting te monitoren. Geluidsoverlast kan ook aan concrete vliegtuigen gekoppeld worden. In verschillende uitgangsgebieden, ook in Amsterdam, wordt al geëxperimenteerd met deze benadering. Zo wordt in Den Bosch een opstelling beproefd waar zelfs de geluidsoverlast per kroeg (dmv triangulatie) te bepalen is. Zeker ook voor festivals en straatfeesten kan deze vorm van toezicht uitkomst bieden, temeer daar het mogelijk is de betreffende inrichting ook zelf inzicht te geven in de permanente metingen. Het verschil tussen dBA en dBC (extreem lage tonen, die veel harder doordreunen in woningen) kan hierin meegenomen worden, en toegelaten waarden kunnen per gebied in beleid bepaald worden.

Openbaarheid vergunningen, gekoppeld aan geluidsnet

Vergunningen worden gepubliceerd in verband met recht op indienen van bezwaarschriften. Dit gebeurt op een wijze die nog niet maximaal vindbaar is. Bovendien, vergunning-aanvragen voor festivals worden – zo lijkt het - vaak laat gepubliceerd (de ombudsman heeft een eerste overzicht van termijnen, maar dit overzicht ligt nog ter controle voor aan stadsdelen). Het idee is de vergunning te ontsluiten op dezelfde app, dan wel site als het geluidsnet, zodat burgers direct kunnen zien of een bepaalde hoeveelheid geluid ook binnen de vergunning past.

Meldapp

Een derde, hieraan te relateren innovatie betreft de meld-app. Deze wordt al rond het Rembrandtplein beproefd, en lijkt het voor melders van overlast (overigens niet alleen geluidsoverlast) eenvoudiger en effectiever te maken (via 14020 of via Mora-melding leidt niet direct tot contact). In relatie tot horeca-overlast-team lijkt deze wijze van melden effectief.

Taxi's

Cameratoezicht

Cameratoezicht op taxi's die illegaal stoppen is een volgend idee. De nachtploegen van handhavers (gezien de hogere kosten en beperktere beschikbaarheid) kunnen hiermee ontlast worden, door de boetes achteraf door dagploeg te laten opleggen, of kijken of boa's in de WAO daar een rol in willen en kunnen spelen (in Rotterdam werd een aantal jaar geleden gebruik gemaakt van afgekeurden die van huis uit een aantal controles uitvoerden, en zo nog hun 'rest-capaciteit' konden inzetten, iets waar ze erg blij mee waren).

Rittenadministratie van taxi's controleren

Taxi's houden steeds meer digitaal bij, zoals ook hun gps locaties, ook bij in- en uitstappen. De gemeente kan deze rittenadministratie controleren en zo constateren op illegale stopplaatsen. Dit kan ook veel meer digitaal, on the spot, in plaats van middels papier, achteraf.

Anpr controles

Veel informatie over auto's, dus ook taxi's, is digitaal direct raadpleegbaar voor de overheid. Middels ANPR controles kan risico-gestuurd gecontroleerd worden (mogelijk met bonus malus benadering). Taxi's (mogelijk ook bepaalde andere kentekens) kunnen dan langs de kant van de weg gezet worden, en dan kunnen papieren, technische staat, omzet, nog niet geïnde boetes, etc. allemaal tegelijk worden gecontroleerd (analoog aan belastingdienst, cijb-acties rond voetbalwedstrijden bij Amsterdam Arena). Deze acties worden al ingezet, maar gezien de laatste ervaring met 'protesterende taxi-chauffeurs', zou intensivering in de rede liggen. Overigens kan een zelfde werkwijze ook toegepast worden op uitgaanspubliek dat met auto's, scooters of met de fiets van en naar de stad gaat.

Op meer plaatsen nachtelijke afzettingen voor taxi's

Van buurtbewoners en handhavers hoorden we dat taxi's na een bepaalde tijd niet op delen van de Herengracht mogen rijden (nabij Thorbeckeplein). Dit heeft ervaren overlast voor omwonenden van die locatie gereduceerd. Dit zou in andere gebieden (zoals rond Leidseplein) op bepaalde punten wellicht ook kunnen.

Locatie voor centraal station 's nachts gebruiken voor taxi opstappen

Vanuit de Wallen is in de nacht ook een grote stroom mensen op zoek naar taxi's. Opstappen op taxi's gebeurt daar dan ook op plaatsen waar dit niet mag, dan wel waar dit voor omwonenden overlast veroorzaakt. Een suggestie die we hoorden was aan voorzijde van station, richting Wallen, in de nacht een taxi opstap plaats toe te staan, omdat hier wellicht minder hinder voor omwonenden speelt.

Taxiverzamelplaats

De grote aantallen lege taxi's die in rijen staan te wachten, dan wel rondrijden loerend op een klant, is ook velen een doorn in het oog. Een beperkt aantal centrale opstelplaatsen, in combinatie met het maximeren van de aantallen bij de opstelplaatsen rond Leidseplein, Rembrandt plein en wallen werd ook als suggestie gedaan. Taxi's krijgen dan via systeem van afroep de mogelijkheid om naar 1 van de decentrale opstelplaatsen te gaan.

Taxi nachtvergunning

Er is een zeer groot aantal lege taxi's in delen van de nacht. Is het niet mogelijk om taxivergunning voor bepaalde tijdsblokken te creëren, voor beperkter aantal taxi's die bewezen goed gedrag vertonen.

Drugs

Vooraf ook nep-drugsdealers worden als hinderlijk gezien. De handel op straat wordt als overlast ervaren. Is het niet mogelijk om drugsdealers via economische en fiscale maatregelen aan te pakken, vergelijkbaar met de wijze waarop de rijksbelastingdienst optreedt bij het oprollen van hennep kwekerijen in woningen.

Vergunningen

Beperking aantal horeca vergunningen

Het beperken van het aantal horeca vergunningen, zeker dieper in de nacht, is een suggestie die vaak wordt gedaan. Rook-locaties kunnen naar binnen verplaatst, en de opslag van terras-materialen kan ook bespreekbaar gemaakt worden (vooral op en rond het Leidseplein oogt het 's nachts meer een slecht ingerichte, ernstig vervuilde opslagruimte, dan een gezellig en ordelijk uitgaansgebied).

Vroeger sluiten terrassen

Terrassen trekken 'buiten-activiteit' aan: het lang open zijn van terrassen maakt dat straat-leven versterkt wordt. Door eerder terrassen te sluiten, worden horeca-bezoekers gedwongen eerder binnenin de gelegenheden hun feesten te vieren.

Verbinding tussen vergunning verlening en handhaving versterken

Zoals hierboven al is geschetst, komt het de handhaafbaarheid van vergunningsvoorschriften ten goede als de afdeling handhaving bij het verlenen van de vergunning meedenkt.

Airbnb en Uber via fiscus naheffingen opleggen

De stad is in onderhandeling met Airbnb en Uber. Een suggestie die werd gedaan is om hen via fiscale handhaving aan te pakken, bijvoorbeeld door ze als werkgever te beschouwen en ze vanuit die positie naheffingen op te leggen, omdat afdracht van btw, van sociale en fiscale heffingen, niet heeft plaatsgevonden. Als er inderdaad 14.000 locaties worden verhuurd, zestig keer per jaar, voor gemiddeld honderd Euro, dan betreft dit een omzet van 84 miljoen. Hoeveel omzet- en winstbelasting loopt de overheid hierdoor mis?

Intensievere fraudebestrijding

Zwart geld is van alle tijden, maar teveel zwart geld leidt tot ondermijning. Ondermijning bedreigt de witte economie waar eerlijke ondernemers hun geld op legale wijze proberen te verdienen, maar ook dreigt ondermijning van de sociale zekerheid (zwart werk ondermijnt solidariteitsheffingen) en uiteindelijk van de rechtsstaat (het recht van de sterkste en eigenrichting liggen op de loer). Intensieve fraudebestrijding is nodig om de omvang van het zwart geld binnen de perken te houden. Het centrum 1 overheid heeft laten zien welke kansen de gemeente Amsterdam heeft. Het betreft faillissementsfraude, woonfraude, documentfraude, alsmede gestolen auto's. De mate waarin fraudebestrijding daadwerkelijk en effectief wordt ingezet, kan volgens de initiatiefgroep 1 overheid beter.

Meer gebruik maken van scan-auto's

De scanauto's van Egis kan de gemeente ook inzetten voor het constateren van andere vormen van overtredingen. Het illegaal op de stoep parkeren, onterecht plaatsen van vuilnis constateren, het constateren van verkeerd stoppende taxi's, en parkeerheffing rond touringcars.

Parkeren touringcar bussen veel hoger beprijzen

Het parkeren van touringcars kan voor een veel hoger tarief, met intensievere controle.

Voetbalwet toepassen/aanpassen op uitgaansgeweld

Om meer grip te krijgen op uitgaansgeweld zou overwogen kunnen worden om de voetbalwetgeving hierop van toepassing te maken. Mensen die zich hevig misdragen tijdens het stappen moeten zich in het vervolg dan preventief melden.

Inrichting openbare ruimte

Inleiding

Ook bij de inrichting van de openbare ruimte is een aantal ideeën geopperd, die kunnen bijdragen aan een leefbaarder omgeving, die overlast beperkt.

Lampen die met meer lawaai intensiever gaan schijnen

In verschillende steden reageren lampen al op omgevingslawaai. We weten inmiddels dat extra veel licht de kans op agressie doet afnemen.

Groene straten, zoals bij Reguliersdwarsstraat

De inrichting van de straten, rond het Leidseplein, maar wellicht ook op vele andere plaatsen, kan zodanig aangepast worden dat zij veel groener ogen, en daarmee vriendelijker. Ook dit dan overlast-gedrag beperken.

Gratis water op de pleinen

Om dronkenschap te voorkomen schijnt er in sommige steden met succes gratis water geschonken te worden. Omdat het erg druk is in de bars, en het moeilijk is om daar drank te bestellen, schijnen mensen dan te kiezen voor het drinken van water. Dat heeft tot gevolg dat er minder dronkenschap ontstaat.

Sterke verbetering openbare toiletten

Het in het openbaar gebied wildplassen en wildpoepen kan teruggedrongen worden door veel meer openbare toiletten beschikbaar te stellen in de betreffende gebieden. De ervaring met toiletten die slechts op avondmomenten beschikbaar zijn, zou daarbij gebruikt kunnen worden.

Geen opslag terrasstoelen e.d. buiten

Zeker op het Leidseplein oogt het buitengebied later in de avond meer als een verwaarloosde opslagplaats. Terrasstoelen en andere materialen worden lukraak opgeslagen op en rond het plein.

Schoonmaken ook diep in de nacht

De schoonmaakploegen werken niet in de nacht, maar hoe meer vervuild een omgeving, hoe meer mensen het gevoel hebben dat ze er alles kunnen doen en laten.

Innovaties in vuilnisophaal

De manier waarop vuilnisophaal is georganiseerd in de binnenstad (ondernemers hebben hun eigen afspraken voor vuilnisophaal, daarnaast enkele ophaalbeurten per week, met scheiding van grofvuil, huisvuil, terwijl ook straatvegers apart langskomen) kan vernieuwd worden.

Afvaldumping bestrijden met handhaving en vernieuwende aanpakken

Ook de manier waarop veel mensen in de binnenstad hun afval dumpen kan aangepakt worden. Met short stay bedrijven, met airbnb, maar ook met ondernemers kunnen andere manieren van ophaal van vuilnis besproken worden.

Monitoring

Met nieuwe technologische middelen kan een veel actueler beeld van de aantallen bezoekers, en de drukke punten van een stad gemaakt worden (met bijvoorbeeld een heatmap). Men zou kunnen denken aan permanente vormen van crowdmanagement, maar ook aan afspraken met google en facebook, die vanuit hun infrastructuur heel nauwkeurig kunnen vertellen hoeveel toeristen en bezoekers een stad telt.

Voorlichting

Flyeren en aanspreken rolkoffer toeristen bij ingang stad.

Overleg

Met andere Europese steden gezamenlijk optrekken inzake Uber, Airbnb, prijsvechters (tarieven Schiphol) Met omringende gemeenten (waar veel uitgaanspubliek vandaan komt) en de horecaondernemers verkennen waar buiten de stad mogelijkheden liggen.